

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุดรธานี

ข้อมูล ณ วันที่.....๒๐.....เดือน.....กรกฎาคม.....พ.ศ.....๒๕๖๘.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล : นายล่อง ปานทอง

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ : ๕๙ หมู่ที่ ๗ ตำบลน้ำพี อำเภทองแสนขัน จังหวัดอุดรธานี

โทรศัพท์ : ๐๘๗ ๘๕๖ ๑๓๑๓ Facebook : ล่อง ปานทอง Line : ๐๘๗ ๘๕๖ ๑๓๑๓

เกิด พ.ศ. ๒๕๐๗ ปัจจุบันอายุ ๖๑ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ ๖

สถาบันการศึกษา โรงเรียนทองแสนขันวิทยา

คณะ/สาขาวิชา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ : รับจ้าง

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร

รายได้ ๒,๐๕๕,๗๐๐ บาท ต้นทุน ๑,๓๙๙,๓๖๙ บาท กำไร ๖๕๖,๓๓๑ บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๖

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก : ไร่นาสวนผสม

๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๓ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

แปลงเรียนรู้ที่ ๑ การปลูกพืชตามความเหมาะสม (Zoning)

แปลงเรียนรู้ที่ ๒ การบริหารจัดการน้ำ (ธนาคารน้ำใต้ดิน คลองไส้ไก่)

แปลงเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตกล้าพันธุ์พืช

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๘ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ ฐานธนาคารน้ำใต้ดิน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ ฐานการผลิตมะม่วง GAP

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ ฐานปศุสัตว์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ ฐานการทำปุ๋ย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ ฐานการผลิตไม้ครบวงจร

ฐานการเรียนรู้ที่ ๖ ฐานการเลี้ยงปลา

ฐานการเรียนรู้ที่ ๗ ฐานการแปรรูป

ฐานการเรียนรู้ที่ ๘ การปลูกหญ้าแฝก

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ ฐานธนาคารน้ำใต้ดิน

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ ฐานการผลิตมะม่วง GAP

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ ฐานปศุสัตว์

ฐานการเรียนรู้ที่ ๔ ฐานการทำปุ๋ย

ฐานการเรียนรู้ที่ ๕ ฐานการผลิตไข่ครบวงจร

ฐานการเรียนรู้ที่ ๖ ฐานการเลี้ยงปลา

ฐานการเรียนรู้ที่ ๗ ฐานการแปรรูป

ฐานการเรียนรู้ที่ ๘ การปลูกหญ้าแฝก

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เกษตรทฤษฎีใหม่
๒. การผลิตไม้ผล (ฝรั่ง ,มะม่วง) GAP
๓. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าว

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑ การบริหารจัดการน้ำ ธนาการณ์น้ำใต้ดิน
๒. การแปรรูปผลผลิต

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๕. ๑. ปศุสัตว์
- ๒.การทำปุ๋ยหมัก
๓. ศูนย์เครือข่าย สปก.

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตร การปลูกพืชตามความเหมาะสม (Zoning)

นายล่อง ปานทอง ได้เป็นเกษตรกรต้นแบบการปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมตามแผนที่ Agri - Map ในพื้นที่ จนได้รับการยกย่องให้เป็นปราชญ์ชุมชน และเป็นแรงบันดาลใจให้กับเกษตรกรหลายรายที่มีความสนใจในการปรับเปลี่ยนการผลิตพืชในพื้นที่ตำบลน้ำพี้และพื้นที่ใกล้เคียง โดยได้เข้ามาเรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งปัจจุบันเกษตรกรในตำบลน้ำพี้หลายรายได้มีการปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ (Zoning) และได้เข้าร่วมโครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map) ขับเคลื่อนโดยกรมส่งเสริมการเกษตร โดยในกระบวนการเรียนรู้ของเกษตรกรเป้าหมาย นอกจากการผลิตพืชหลักต่างๆ ที่เหมาะสมกับพื้นที่แล้ว ยังให้ความสำคัญในเรื่องตลาดนำการผลิต กล่าวคือ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ ยังมีความสนใจในการปลูกไม้ซางหม่น ซึ่งเป็นพืชที่เหมาะสมกับพื้นที่ของตำบลน้ำพี้ และมีแหล่งรับซื้อไม้ไผ่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงที่เปิดการรับซื้ออยู่ตลอดทั้งปี

รูปที่ ๑ การปลูกพืชตามความเหมาะสม (Zoning)

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรก็ตาม ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

นายล่อง ปานทอง เกษตรกรต้นแบบ มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนงาน ภายใต้คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับอำเภอ และระดับจังหวัด มีส่วนในการสะท้อนปัญหาและข้อมูลระดับพื้นที่ผ่านการประชุมระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรก็ตาม ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนกิจกรรมของศพก. และศพก.เครือข่าย โดยการจัดทำแผนในการประชุมเชื่อมโยง คณะกรรมการศพก.แปลงใหญ่ระดับอำเภอ ในรูปแบบคณะกรรมการ พร้อมทั้งกำหนดให้มีการติดตามการดำเนินงาน การรายงานผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ นายล่อง ปานทอง ตัดสินใจทำการเกษตรด้วยเหตุผลว่า พื้นที่การเกษตรของตนเอง ตั้งอยู่ในเขตที่ประสบปัญหาด้านภัยแล้งซ้ำซาก ประกอบกับการทำการเกษตรเชิงเดี่ยวที่ตนเองได้เห็นมาตั้งแต่รุ่นพ่อแม่ประสบกับปัญหาขาดทุนมาโดยตลอด จึงเริ่มศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับเกษตรทฤษฎีใหม่ และเกษตรผสมผสาน

การทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสม ซึ่งเป็นการแสวงหาทางเลือกในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรที่สามารถสร้างรายได้ เพื่อให้เกิดความมั่นคงในด้านอาชีพการเกษตร ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นายล่อง ปานทอง ได้ขอคำปรึกษาในการทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสมกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของสำนักงานเกษตรอำเภอทองแสนขัน ซึ่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรได้แนะนำให้นายล่อง ปานทอง ปรับเปลี่ยนการเพาะปลูกพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่ ซึ่งนายล่อง ปานทอง ได้ให้ความสนใจและสมัครเข้าร่วมโครงการบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจเกษตรที่สำคัญ (Zoning) ปี ๒๕๖๐ จนต่อมาได้รับคัดเลือกให้เป็นแปลงเรียนรู้ต้นแบบการปรับเปลี่ยนพื้นที่ในเขตไม่เหมาะสม (S๓ หรือ N) Zoning by Agri-Map ปี ๒๕๖๐ อีกด้วย ซึ่งในกิจกรรมของโครงการฯ ดังกล่าว นายล่อง ปานทอง ได้เข้าร่วมการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาดูงาน ณ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรบ้านคลองต่าง ตำบลน้ำชุม อำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย ที่มีการดำเนินการรวมกลุ่มแปลงใหญ่มะม่วงโชคอนันต์ นำโดยประธานกลุ่ม คือ นายสายชล จันทร์วิโร หรือที่รู้จักกันในนามผู้ใหญ่อ้อมมะม่วงร้อยล้าน และได้ไปศึกษาดูงาน ณ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนต้นแบบบ้านป่าแฝก (บ้านจำก้อง) ตำบลป่าแฝก อำเภอกงไกรลาศ จังหวัดสุโขทัย ที่มีการทำการเกษตรแบบผสมผสาน ในรูปแบบไร่นาสวนผสม ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในหลวงรัชกาลที่ ๙ ดำเนินการโดย จ.ส.ท.สุทิน ทองเอี่ยม (เกษตรกรดีเด่น สาขาอาชีพไร่นาสวนผสม ประจำปี ๒๕๖๐)

จากการเข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษาดูงานครั้งนั้น ได้เป็นแรงบันดาลใจให้นายล่อง ปานทอง มีความสนใจในการทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสมมากขึ้น จึงได้กลับมารวมกลุ่มเกษตรกรที่มีความสนใจในด้านเกษตรแบบไร่นาสวนผสมเหมือนกัน จัดตั้งเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน “กลุ่มเกษตรกรพัฒนาดำบลน้ำพี” มีสมาชิกจำนวน ๑๕ คน ซึ่งตนเองได้เป็นประธานกลุ่ม วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่ม เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสม สนับสนุนให้มีความรู้และทักษะในการทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสม เกษตรผสมผสาน มีการปลูกพืชแบบหลากหลาย เลี้ยงสัตว์ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ส่งเสริมปัจจัยการผลิตแก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิก เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย สารป้องกันและกำจัดศัตรูพืช อาหารและเวชภัณฑ์สัตว์ และส่งเสริมการรวมกลุ่มสร้างตลาดซื้อขายสินค้าทางการเกษตร เพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านอาชีพเกษตรกรรม ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

นายล่อง ปานทอง นำเทคโนโลยีและเทคนิคต่างๆ ที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้จากหน่วยงานต่างๆ รวมถึงการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองและจากประสบการณ์ มาประยุกต์ใช้กับแปลงไร่นาสวนผสมของตนเอง โดยเน้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะเรื่องการผลิตต้นทุนการผลิต และลดมลพิษในแปลง สรุปลงข้อสังเกต ได้ดังนี้

๑.การปลูกกระชายในถุงดำ

นายล่อง ปานทอง มีแนวคิดในการเพิ่มมูลค่าจากสิ่งเหลือใช้ โดยการรับซื้อเหง้ากระชายที่แม่ค้าตัดทิ้งจากตลาดในราคา กิโลกรัมละ ๑๐ - ๑๕ บาท มาเพาะชำลงถุงดำ โดยเหง้ากระชาย ๑ กิโลกรัม สามารถเพาะได้

๕๐-๗๐ ถู ซึ่งกระชาย ๑ ถูดำ สามารถถอนมาได้น้ำหนัก ๑๐๐ - ๑๕๐ กรัม จำหน่ายในราคา กิโลกรัมละ ๑๐๐ บาท นั่นคือ เหง้ากระชายที่เหลือทิ้ง ๑ กิโลกรัม สามารถนำมาเพาะชำต่อเพื่อจำหน่ายได้ราคา ๕๐๐ - ๗๐๐ บาท เลยทีเดียว

๒. การใช้เครื่องดักจับแมลงกลางคืนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

นายล่อง ปานทอง ได้รับการสนับสนุนเครื่องดักจับแมลงกลางคืนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ จากสำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อใช้ดักจับแมลงที่มีพฤติกรรมหากินกลางคืน ที่ส่วนใหญ่เป็นแมลงศัตรูพืช เช่น ผีเสื้อกลางคืน ตัวบางชนิด ตั๊กแตน เพลี้ย เป็นต้น โดยช่วงที่เกิดการระบาดของหนอนข้าวโพดลายจุด แปลงของ นายล่อง ปานทอง ได้เป็นต้นแบบการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM) เป็นการลดปริมาณศัตรูพืชและลด การใช้สารเคมีที่อาจเป็นอันตรายต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม เป็นตัวอย่างให้เกษตรกรรายอื่นๆ ได้เรียนรู้และนำไป ประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรของตนเอง

๓ น้ำหมักจากรกสุกร

จากการเข้ารับการสนับสนุนองค์ความรู้จากสถานีพัฒนาที่ดินอุดรดิตถ์ ในเรื่องการทำน้ำหมักชีวภาพ นาย ล่อง ปานทอง จึงนำเอารกสุกรที่ได้จากสุกรแม่พันธุ์ในทุกลเดือน มาหมักโดยผสมกับกากน้ำตาล เปลือกสับปรีด และรำละเอียด หมักทิ้งไว้ ๖-๙ เดือน นำมาใช้ฉีดพ่นทางใบหรือรดโคนต้น เพื่อบำรุงการเจริญเติบโตของพืช ได้ทั้ง พืชผักสวนครัวและไม้ผล

๔ การผลิตฮอร์โมนไข่

นายล่อง ปานทอง มีความสนใจในด้านการใช้สารชีวภาพในการทำการเกษตร เพื่อลดสารพิษตกค้างใน ผลผลิต ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและผู้บริโภค มีการสนับสนุนองค์ความรู้เพิ่มเติมจากหน่วยงานต่างๆ ของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รวมถึงการศึกษาด้วยตนเองจากสื่อออนไลน์ และจากการที่นายล่อง ปานทอง เลี้ยงไก่ไข่ไว้กว่า ๑๐๐ ตัว จึงได้ทำการผลิตฮอร์โมนไข่ โดยใช้ไข่ไก่ กากน้ำตาล นมเปรี้ยว และแป้งข้าวหมาก ผสม กันในถังหมัก ๗ - ๑๔ วัน นำมาใช้ฉีดพ่นทางใบ เพื่อเปิดตาดอก บำรุงดอก บำรุงผล เพิ่มรสชาติกรอบอร่อยในไม้ ผล

๕ การหมักจุลินทรีย์จากหน่อกล้วยให้เป็นฮอร์โมนพืช

นายล่อง ปานทอง ได้ศึกษาวิธีการผลิตน้ำหมักชีวภาพ เพื่อใช้ในการเร่งการเจริญเติบโตของพืช จาก สถานีพัฒนาที่ดินอุดรดิตถ์ และได้นำหน่อกล้วยที่มีในสวนของตนเอง มาหมักรวมกับกากน้ำตาล นมเปรี้ยว น้ำ และสารเร่งซุเปอร์ พด.๒ หมักทิ้งไว้ ๑-๓ เดือนขึ้นไป นำมาใช้ฉีดพ่นทางใบหรือรดโคนต้น เพื่อเร่งการ เจริญเติบโตของพืช ได้ทั้งพืชผักสวนครัวและไม้ผล

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

ด้านการบริหารจัดการน้ำ

พื้นที่ไร่นาสวนผสมของนายล่อง ปานทอง ที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ลาดชัน จึงมีการสร้างถังกักเก็บน้ำไว้บริเวณพื้นที่สูง แล้วใช้ระบบน้ำหยดโดยแรงดันธรรมชาติ ปล่อน้ำลงสู่แปลงตามความลาดชันของพื้นที่

การขุดสระกักเก็บน้ำ การขุดคลองไส้ไก่ และฝายชะลอน้ำ

พื้นที่ตำบลน้ำพี้ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดอุดรธานี เป็นพื้นที่ที่อยู่นอกเขตชลประทาน และมีความแห้งแล้ง ต้องประสบปัญหาภัยแล้งขาดน้ำอุปโภคบริโภค และแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรไม่เพียงพอเกือบทุกปี ทำให้นายล่อง ปานทอง มีความพยายามในการเรียนรู้เรื่องการจัดการระบบน้ำ มีการขุดสระกักเก็บน้ำ ขุดคลองไส้ไก่ เพื่อให้น้ำกระจายความชุ่มชื้นในพื้นที่แปลง และสร้างฝายชะลอน้ำรอบพื้นที่ เพื่อกักเก็บน้ำเข้าไว้ในพื้นที่ให้มากที่สุด

การทำธนาคารน้ำใต้ดิน

ด้วยพื้นที่แปลงของนายล่อง ปานทอง มีลักษณะเป็นพื้นที่ลาดชัน เมื่อฝนตกน้ำจะไหลผ่านพื้นที่ไปอย่างรวดเร็ว นายล่อง ปานทอง จึงมีแนวคิดในการกักเก็บน้ำที่ไหลผ่านนั้นไว้ โดยการทำธนาคารน้ำใต้ดิน กระจายอยู่ตามจุดลาดชันที่น้ำไหลผ่าน

อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

นอกจากการทำไร่นาสวนผสมแล้ว นายล่อง ปานทอง ยังมีรายได้จากการเลี้ยงสัตว์และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยมีการจัดสรรพื้นที่สำหรับเลี้ยงสุกร เป็ด ไก่ไข่ เลี้ยงปลา และกบ เป็นรายได้ในภาคการเกษตรอีกทางหนึ่ง อีกทั้งได้นำมูลสัตว์มาทำเป็นปุ๋ยหมักเพื่อลดต้นทุนการเพาะปลูกพืชในแปลงไร่นาสวนผสมที่มีอยู่ทั้งหมดด้วย

จากกิจกรรมด้านการเลี้ยงสัตว์ โดยเฉพาะการเลี้ยงเป็ดและไก่ นายล่อง ปานทอง ได้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการคิดค้นนวัตกรรม “เครื่องฟักไข่เพื่อการลดต้นทุน” โดยศึกษาหลักการการทำงานของเครื่องฟักไข่ที่วางขายทั่วไปในท้องตลาด มาประกอบกับพื้นฐานด้านงานช่างและเครื่องมือที่มีอยู่ โดยออกแบบและประดิษฐ์เครื่องฟักไข่ ที่ใช้งบประมาณเพียง ๑,๗๐๐ บาท ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับราคาเครื่องฟักไข่ที่วางขายตามท้องตลาดจะมีราคาอยู่ที่เครื่องละ ๔,๕๐๐ บาท ทำให้ประหยัดต้นทุนลงได้ถึง ๒,๘๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒๒ โดยเครื่องฟักไข่นี้มีต้นทุนแยกตามอุปกรณ์ ดังนี้

- กล่องพลาสติก	ราคา	๓๐๐	บาท
- ถาดวางไข่	ราคา	๔๐๐	บาท
- วงจรไฟฟ้า	ราคา	๑,๐๐๐	บาท
รวม	ราคา	๑,๗๐๐	บาท

อธิบายขั้นตอนการทำงานการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการ อย่างละเอียด)

นายล่อง ปานทอง ทำการเลี้ยงสุกร ทั้งสุกรแม่พันธุ์และสุกรขุนกว่า ๑๐๐ ตัว ได้รับการสนับสนุนองค์ความรู้จากสำนักงานปศุสัตว์อำเภอทองแสนขันในเรื่องการลดต้นทุนการผลิต จึงได้ศึกษาวิธีการผลิตอาหารสุกรใช้เอง โดยใช้กากมันสำปะหลังหมักยีสต์ ซึ่งสามารถผลิตเป็นอาหารสุกรที่ให้โภชนะพลังงาน โปรตีน แร่ธาตุ และวิตามิน ใช้ผสมร่วมกับอาหารเลี้ยงสุกรแม่พันธุ์และสุกรรุ่น-ขุน ที่มีน้ำหนักตัว ๔๐ กิโลกรัมขึ้นไปได้ อาหารสุกรจากกากมันสำปะหลังหมักยีสต์มีต้นทุนการผลิตต่ำ สามารถช่วยแก้ปัญหาวิกฤตอาหารสัตว์ราคาแพงได้ส่วนหนึ่ง นายล่อง ปานทอง ยังได้ถ่ายทอดแนวทางการผลิตอาหารสัตว์ต้นทุนต่ำให้กับเกษตรกรรายอื่นๆ ได้นำไปปฏิบัติเพื่อให้สามารถลดต้นทุนการผลิตและมีรายได้เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

นายล่อง ปานทอง ได้ศึกษาวิธีการผลิตน้ำหมักชีวภาพ เพื่อใช้ในการเร่งการเจริญเติบโตของพืช จากสถานีพัฒนาที่ดินอุดรดิตถ์ และได้นำหมักกล้วยที่มีในสวนของตนเอง มาหมักรวมกับกากน้ำตาล นมเปรี้ยว น้ำ และสารเร่งซูปเปอร์ พด.๒ หมักทิ้งไว้ ๑-๓ เดือนขึ้นไป นำมาใช้ฉีดพ่นทางใบหรือรดโคนต้น เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของพืช ได้ทั้งพืชผักสวนครัวและไม้ผล

รูปแสดง การทำน้ำหมักจุลินทรีย์หน่อกล้วย

๒.ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ ไร่นาสวนผสมของนายล่อง ปานทอง บนพื้นที่ ๓๙ ไร่ ๒ งาน มีการจัดระบบการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและพื้นที่ใช้สอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งออกเป็นส่วนต่างๆ ประมาณการได้ดังนี้

ส่วนที่ ๑ เนื้อที่ ๔ ไร่ ปลูกฝรั่ง และมะละกอ

ส่วนที่ ๒ เนื้อที่ ๑๒ ไร่ ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ บ้านพักอาศัย ศูนย์เรียนรู้การผลิตอาหารสัตว์ และเล้าแม่พันธุ์สุกร

ส่วนที่ ๓ เนื้อที่ ๒ ไร่ ๒ งาน ปลูกมะม่วงพันธุ์น้ำดอกไม้สีทอง

ส่วนที่ ๔ เนื้อที่ ๒ ไร่ ๒ งาน ปลูกไผ่ชางหม่น มะม่วง แก้วมังกร ผักสวนครัว เล้าสุกรขุน เล้าเป็ด เล้าไก่ บ่อปลา บ่อกบ และบ่อหมักมูลสุกร

ส่วนที่ ๕ เนื้อที่ ๔ ไร่ ๒ งาน ปลูกข้าว มะพร้าว น้ำหอม

ส่วนที่ ๖ เนื้อที่ ๑๔ ไร่ ปลูกพุทรา ฝรั่ง กล้วย ข่า มะม่วง มะม่วงหิมพานต์ สับปะรด มะขามเปรี้ยว และไม้ยืนต้น

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)
สรุปผลตอบแทนและการลงทุน จากการทำไร่นาสวนผสมของนายล่อง ปานทอง

รายได้ ๒,๐๕๕,๗๐๐ บาท ต้นทุน ๑,๓๙๙,๓๖๙ บาท กำไร ๖๕๖,๓๓๑ บาท
โดยสามารถสรุปต้นทุนและผลตอบแทนของพืชหลัก ๔ ชนิด ในไร่นาสวนผสมของนายล่อง ปานทอง
ดังนี้

ต้นทุนและผลตอบแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ต่อ ๑ ไร่

รายการ	บาท/ไร่
๑. ค่าใช้จ่าย	
๑.๑ ค่าแรงงาน	๒,๕๗๐
เตรียมดิน	๕๐๐
ค่าปลูก	๒๐๐
ค่าดูแลรักษา	๕๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว, ขนส่ง	๑,๓๗๐
๑.๒ ค่าวัสดุ	๑,๓๗๓
เมล็ดพันธุ์	๕๑๐
ปุ๋ย	๕๓๕
สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๑๗๘
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	๑๕๐
๑.๓ ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	๙๒.๐๐
๑.๔ ค่าเสื่อมอุปกรณ์	๔๘.๘๑

๒. ต้นทุนรวม	๔,๐๘๓.๘๑
๓. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	๘๕๐
๔. ราคาที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา (บาท/กก.)	๖
๕. ผลตอบแทนต่อไร่ (บาท)	๕,๑๐๐
๖. ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่ (บาท)	๑,๐๑๖.๑๙

พื้นที่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ๑๒ ไร่

- ต้นทุน = ๔๙,๐๐๕.๗๒ บาท
- รายได้ = ๖๑,๒๐๐ บาท
- กำไรสุทธิ = ๑๒,๑๙๔.๒๘ บาท

ต้นทุนและผลตอบแทนข้าวปทุมธานี ๑ ต่อ ๑

รายการ	บาท/ไร่
๑. ค่าใช้จ่าย	
๑.๑ ค่าแรงงาน	๑,๘๕๐
เตรียมดิน	๖๕๐
ค่าปลูก	๑๐๐
ค่าดูแลรักษา	๖๐๐
ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐
๑.๒ ค่าวัสดุ	๑,๒๕๐
เมล็ดพันธุ์	๕๕๐
ปุ๋ย	๔๕๐
สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๑๕๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	๑๐๐
๑.๓ ค่าเสียโอกาสเงินลงทุน	๑๐๘.๕๐
๑.๔ ค่าเสื่อมอุปกรณ์	๗.๓๑
๒. ต้นทุนรวม	๓,๒๑๕.๘๑
๓. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	๖๕๐
๔. ราคาที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา (บาท/กก.)	๑๐
๕. ผลตอบแทนต่อไร่ (บาท)	๖,๕๐๐
๖. ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่ (บาท)	๓,๒๘๔.๑๙

พื้นที่ปลูกข้าวปทุมธานี ๑ จำนวน ๔ ไร่

- ต้นทุน = ๑๒,๘๖๓.๒๔ บาท
- รายได้ = ๒๖,๐๐๐ บาท
- กำไรสุทธิ = ๑๓,๑๓๖.๗๖ บาท

ต้นทุนและผลตอบแทนฝรั่งพันธุ์กิมจู ต่อ ๑ ไร่

รายการ	บาท/ไร่
๑. ค่าใช้จ่าย	
๑.๑ ค่าแรงงาน	๕,๕๐๐
ซ่อมบำรุงร่องน้ำ	๑๐๐
กำจัดวัชพืช	๑,๒๐๐
ฉีดพ่นน้ำหมัก	๙๐๐
ตัดแต่งกิ่ง	๙๐๐
ห่อผลผลิต	๑,๒๐๐
เก็บเกี่ยวผลผลิต	๑,๒๐๐
๑.๒ ค่าวัสดุ	๑,๕๐๐
ปุ๋ย	๗๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	๒๐๐
ค่าถุงพลาสติก	๖๐๐
๒. ต้นทุนรวม	๖,๐๐๐
๓. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	๘๐๐
๔. ราคาที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา (บาท/กก.)	๓๐
๕. ผลตอบแทนต่อไร่ (บาท)	๒๔,๐๐๐
๖. ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่ (บาท)	๑๘,๐๐๐

พื้นที่ปลูกฝรั่งพันธุ์กิมจู ๓ ไร่

- ต้นทุน = ๑๘,๐๐๐ บาท
- รายได้ = ๗๒,๐๐๐ บาท
- กำไรสุทธิ = ๕๔,๐๐๐ บาท

ต้นทุนและผลตอบแทนมะม่วง ต่อ ๑ ไร่

รายการ	บาท/ไร่
๑. ค่าใช้จ่าย	
๑.๑ ค่าแรงงาน	๘,๓๐๐
ซ่อมบำรุงร่องน้ำ	๒๐๐
กำจัดวัชพืช	๑,๒๐๐
ฉีดพ่นน้ำหมัก	๙๐๐
ตัดแต่งกิ่ง	๒,๔๐๐
ห่อผลผลิต	๑,๒๐๐
ใส่ปุ๋ย	๑,๒๐๐
เก็บเกี่ยวผลผลิต	๑,๒๐๐
๑.๒ ค่าวัสดุ	๘๐๐
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	๒๐๐
ค่ากระดาษห่อผล	๖๐๐
๒. ต้นทุนรวม	๙,๑๐๐
๓. ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	๙๐๐
๔. ราคาที่เกษตรกรขายได้ ณ ไร่นา (บาท/กก.)	๒๐
๕. ผลตอบแทนต่อไร่ (บาท)	๑๘,๐๐๐
๖. ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่ (บาท)	๘,๙๐๐

พื้นที่ปลูกมะม่วง ๔ ไร่

- ต้นทุน = ๓๖,๔๐๐ บาท
- รายได้ = ๗๒,๐๐๐ บาท
- กำไรสุทธิ = ๓๕,๖๐๐ บาท

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

ปัจจุบันนายล่อง ปานทอง ยึดอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพหลัก การทำการเกษตรนอกจากจะเป็นแหล่งอาหารภายในครัวเรือนแล้ว ยังเป็นแหล่งรายได้หลักของครัวเรือนอีกด้วย กิจกรรมต่างๆ ภายในไร่นาสวนผสมสามารถสร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว แบ่งเป็นรายได้รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี จากไร่นาสวนผสม ดังนี้

รายได้รายวัน : จากไข่เป็ด ไข่ไก่ ไข่เค็ม

รายได้รายสัปดาห์ : จากพืชผักสวนครัว พืชสมุนไพร มะม่วงกวน มะม่วงดอง

รายได้รายเดือน : จากสุกรขุน กบ และปลา

รายได้รายปี : จากข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สุกรแม่พันธุ์ (ปลดระวางทุก ๒-๓ ปี) ไม้ผล

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง) ความยั่งยืนด้านการประกอบอาชีพ

นายล่อง ปานทอง ทำการเกษตรในรูปแบบผสมผสานไร่นาสวนผสม มีกิจกรรมการปลูกพืช ทั้ง นาข้าว พืชไร่ ไม้ผล พืชล้มลุก พืชผักสวนครัว ไม้ยืนต้น ทำการเลี้ยงสัตว์ และทำการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ โดยทุกกิจกรรมจะเน้นการพึ่งพาตนเอง ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ เช่น การเพาะปลูกพืช มีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์จากมูลสัตว์ที่เลี้ยงทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี มีการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชโดยชีววิธี เช่น การใช้แมลงหางนืบเพื่อกำจัดหนอนกระทู้ลายจุดในแปลงข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาป้องกันกำจัดโรคพืชในนาข้าว มีการปลูกปอเทืองหลังฤดูเก็บเกี่ยวเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรและหมุนเวียนปัจจัยการผลิตอย่างต่อเนื่องจะเห็นได้ว่ารูปแบบการทำเกษตรของนายล่อง ปานทอง จะเน้นเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และรักษาสมดุลของระบบนิเวศในพื้นที่ เพราะมีแนวคิดที่ว่า ทรัพยากรธรรมชาติคือต้นทุน หากเรารักษาต้นทุนความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรในพื้นที่ไว้ได้ ผลผลิตที่ได้ตอบแทนกลับมาก็จะมีคุณภาพและยั่งยืนสืบไป

ในส่วนของความมั่นคงทางด้านรายได้ ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้นว่า ครัวเรือนของนายล่อง ปานทอง มีกิจกรรมที่สร้างรายได้ทั้งรายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน และรายปี ผลผลิตจากภาคการเกษตรส่วนหนึ่งนำมาบริโภค ส่วนที่เหลือไปแบ่งขาย รายได้ที่ได้รับมีการบริหารจัดการเป็นส่วน ส่วนที่หนึ่งนำมาใช้จ่ายในครัวเรือนในส่วนที่จำเป็น ส่วนที่สองนำไปลงทุนต่อยอดในอาชีพ และส่วนที่สามนำไปเก็บออมเพื่อใช้จ่ายยามจำเป็น เป็นการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริง กล่าวคือ มีความพอเพียง มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันตัวเอง และครอบครัว

ชุมชนมีส่วนร่วมและสังคมยอมรับนายล่อง ปานทอง ได้ศึกษาเรียนรู้ ทำการทดลองนำความรู้ด้านต่างๆ ที่ศึกษาด้วยตนเองและจากหน่วยงานต่างๆ ที่ให้การสนับสนุน และนำประสบการณ์ของตนเอง มาประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรในรูปแบบไร่นาสวนผสม และเกษตรผสมผสาน จนเป็นที่ยอมรับจากชุมชนและบุคคลทั่วไป ได้รับการยกย่องให้เป็น “ปราชญ์ชาวบ้าน” เป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในชุมชน จนเกิดการรวมกลุ่มกัน เพื่อปรึกษาและเรียนรู้ร่วมกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ซึ่งนายล่อง ปานทอง มีความยินดีที่จะถ่ายทอดองค์ความรู้ในด้านต่างๆ โดยจัดตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง และพัฒนาศูนย์เรียนรู้ฯ อยู่เสมอ เพื่อรองรับเกษตรกรผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้ในพื้นที่ รวมถึงการเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตรให้กับหน่วยงานต่างๆ อีกด้วย

๓.ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

นายล่อง ปานทอง จะเน้นเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และรักษาสมดุลของระบบนิเวศในพื้นที่ เพราะมีแนวคิดที่ว่า ทรัพยากรธรรมชาติคือต้นทุน หากเรารักษาต้นทุนความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรในพื้นที่ไว้ได้ ผลผลิตที่ได้ตอบแทนกลับมาก็จะมีคุณภาพและยั่งยืนสืบไป

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

นายล่อง ปานทอง ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก เป็นที่ทราบกันดีว่าการเกษตรสมัยใหม่ในปัจจุบันมุ่งเพื่อการค้ามากขึ้น มีการใช้ปุ๋ยและสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชเป็นจำนวนมาก สารเหล่านี้จะตกค้างในดิน และถูกชะล้างลงสู่แหล่งน้ำ ทำให้มีผลต่อสิ่งมีชีวิตในดินและในน้ำ

อำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุดรธานี เป็นพื้นที่ที่เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว ประเภทพืชไร่ เช่น ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ซึ่งนายล่อง ปานทอง ได้ปรับเปลี่ยนการผลิตภาคการเกษตรของครอบครัวมาเป็นไร่นาสวนผสมและเกษตรผสมผสานผนวกกับปศุสัตว์และประมงอย่างลงตัว สอดคล้องกับหลักคิดด้านการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน คือพึ่งพาทรัพยากรควบคู่กับการฟื้นฟูและรักษา โดยใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด

ในฤดูกาลทำนาปีและการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์รุ่นแรก หลังการเก็บเกี่ยวจะไถกลบตอซัง เพื่อฟื้นฟูโครงสร้างดินให้ดินโปร่ง รากพืชชั้นล่างหาอาหารได้ง่าย การระบายอากาศของดินเพิ่มขึ้น ช่วยเพิ่มการซึมผ่านของน้ำและการอุ้มน้ำของดินให้ดีขึ้น และเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดินโดยตรง และมีการปลูกปอเทืองเป็นปุ๋ยพืชสด แล้วไถกลบในระยะออกดอก เนื่องจากเป็นพืชตระกูลถั่วที่มีไนโตรเจนสูง รวมถึงสารอาหารที่ประโยชน์ต่อการปรับปรุงบำรุงดิน วิชาการความรู้ในด้านการปรับปรุงบำรุงดิน ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดอุดรธานี เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้แก่ผู้สนใจ

นอกจากนี้การใช้ปุ๋ยเพื่อเพิ่มธาตุอาหารบำรุงดิน นายล่อง ปานทอง จะเน้นการใช้ปุ๋ยหมักที่ได้จากมูลสัตว์ที่ผลิตเองใส่ในแปลงข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ สวนไม้ผล และมีการใช้น้ำหมักชีวภาพที่ผลิตเอง ช่วยปรับสภาพดินให้เหมาะสมต่อการปลูกพืชอีกด้วย

นายล่อง ปานทอง ให้ความสำคัญในการลดการเผาในพื้นที่การเกษตรเป็นอย่างมาก หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตข้าวและข้าวโพดเลี้ยงสัตว์จะไถกลบตอซัง เพื่อนำกลับไปเป็นปุ๋ยปรับปรุงบำรุงดิน นอกจากนี้ยังนำเศษหญ้า ใบไม้กิ่งไม้ที่ร่วง และฟางข้าว มาคลุมดินโคนต้นไม้เพื่อรักษาความชุ่มชื้นและควบคุมวัชพืช ตามศาสตร์การเลี้ยงดินด้วย “การหมักดิน” ของพระราชฯ นอกจากนี้ยังมีการปลูกหญ้าแฝกเพื่อรักษาสภาพดิน หากเข้าไปสำรวจพื้นที่สวนของ นายล่อง ปานทอง จะพบเห็นแถวของหญ้าแฝกตามบริเวณขอบสระ คั่นดินทั่วไป และตามแนวคลองไส้ไก่ การปลูกหญ้าแฝกช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน แถวของหญ้าแฝกช่วยเก็บกักตะกอนดิน ลดการสูญเสียธาตุอาหารพืชจากพื้นที่ รวมถึงการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกเพื่อรักษาความชุ่มชื้นของดินในสวนไม้ผลและไม้ยืนต้นได้เป็นอย่างดี

การห่มดิน เพื่อรักษาความชุ่มชื้นและคุมวัชพืช

การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

นายลอง ปานทอง เข้าร่วมโครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โดยเป็นศูนย์เครือข่าย ศพก. ที่เป็นฐานการเรียนรู้แก่เกษตรกรรายอื่น จากการปฏิบัติจริงและเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน ได้ทดลองเลี้ยงแมลงหางหนีบ ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยแมลงหางหนีบเป็นแมลงตัวห้ำที่ช่วยควบคุมประชากรของแมลงศัตรูพืชหลายชนิด เช่น เพลี้ยอ่อนชนิดต่างๆ หนอนเจาะลำต้นข้าวโพด หนอนกระทู้ข้าวโพด หนอนเจาะสมอฝ้าย หนอนเจาะเปลือกลำต้นลองกอง หนอนกออ้อย แมลงดำหนามมะพร้าว ไข่และหนอนของด้วงกุหลาบ เป็นต้น พบอาศัยทั่วไปในธรรมชาติ เช่น ไรข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยได้เพาะเลี้ยงแมลงหางหนีบ เพื่อเป็นการจัดการศัตรูพืชด้วยชีววิธี ปลอดภัยต่อเกษตรกรและรักษาสิ่งแวดล้อม ร่วมกับวิธีการใช้เครื่องดักจับแมลงกลางคืน ในการดักจับแมลงที่มีพฤติกรรมหากินกลางคืน ที่ส่วนใหญ่เป็นแมลงศัตรูพืช เช่น ผีเสื้อกลางคืน ด้วงบางชนิด ตั๊กแตน เพลี้ย เป็นต้น เป็นการจัดการศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน (IPM) เป็นการลดปริมาณศัตรูพืชและลดการใช้สารเคมีที่อาจเป็นอันตรายต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อม เป็นตัวอย่างให้เกษตรกรรายอื่นๆ ได้เรียนรู้และนำไปประยุกต์ใช้ในการทำการเกษตรของตนเอง

การเพาะเลี้ยงแมลงหางหนีบเพื่อใช้จัดการศัตรูพืชแบบชีววิธี

นายล่อง ปานทอง กับเครื่องดักจับแมลงกลางคืนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์

การมีแหล่งกักเก็บและบำบัดของเสีย

นายล่อง ปานทอง ทำการเกษตรแบบไร้นาสวนผสมและเกษตรผสมผสานอย่างจริงจังในพื้นที่เกือบ ๔๐ ไร่ มีการเพาะปลูกพืช ควบคู่กับการเลี้ยงสัตว์ และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งในการเลี้ยงสัตว์จะไม่มี การปล่อยของเสียลงสู่แหล่งน้ำหรือพื้นที่ใกล้เคียงใดๆ ทั้งสิ้น เช่น มูลสุกร จะมีการกักเก็บมูลสุกรไว้ในบ่อหมัก ทำเป็นปุ๋ยอินทรีย์โดยกระบวนการย่อยของจุลินทรีย์ มีการเติมกากน้ำตาลและ EM เพื่อเป็นอาหารของจุลินทรีย์ เติมน้ำกลบหมักเพื่อดูดซับกลิ่น และด้วยลักษณะพื้นผิวของกลบหมักที่เป็นรูปทรงจึงเป็นที่อยู่อาศัยของจุลินทรีย์ หมักไว้ประมาณ ๑ เดือน สามารถนำไปใส่พืชผลที่ปลูกไว้ในแปลง จะเห็นได้ว่าปุ๋ยหมักมูลสุกรเป็นผลพลอยได้ที่นอกจากจะช่วยลดมลภาวะกลิ่นที่เกิดจากการเลี้ยงสุกรแล้ว ยังลดต้นทุนในการผลิตพืชอีกทางหนึ่งด้วย

ในส่วนของมูลเป็ดและไก่ที่เลี้ยงจะนำไปใส่รอบโคนต้นไม้ที่ปลูก เพื่อเป็นปุ๋ยให้กับพืช ซึ่งทั้งสุกร เป็ด และไก่เหล่านี้ กินอาหารที่ประกอบด้วยวัตถุดิบต่างๆ มากมาย ทั้งวิตามินและแร่ธาตุต่างๆ ที่เสริมเข้าไปในอาหาร เมื่อสัตว์ขับถ่ายออกมาจะมีเศษอาหารที่สัตว์ย่อยและดูดซึมไปใช้ประโยชน์ไม่หมด กลับมาเป็นอาหารที่เหมาะสมกับพืชต่อไป

การจัดการโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ บ่อปลา และกิจกรรมพืช

นายล่อง ปานทอง มีการวางแผนจัดการโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ บ่อปลา และแปลงปลูกพืชอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการจัดวางแผนผังโครงสร้างโรงเรือนและแปลงพืช ให้เหมาะสมกับพื้นที่และชนิดของพืช/สัตว์เลี้ยง โดยโรงเรือนเลี้ยงสัตว์จะตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีอากาศถ่ายเท โครงสร้างโรงเรือนมีความแข็งแรง กันแดด ลม ฝน ป้องกันการเจ็บป่วยของสัตว์เลี้ยง มีบ่อกักเก็บของเสียเพื่อนำไปผลิตปุ๋ยหมักใช้ในแปลงปลูกพืช

โรงเรือนเลี้ยงสุกร

โรงเรือนเลี้ยงไก่ที่มีการเชื่อมต่อกับส่วนของสวนมะม่วงภายนอกโรงเรือนเพื่อการเกื้อกูลกัน

โรงเรือนเลี้ยงเปิดที่มีการปล่อยเปิดหากินตามธรรมชาติ

การเลี้ยงปลาในบ่อซีเมนต์และบ่อดิน จะมีการจัดการอายุและระยะเวลาปล่อยอย่างเหมาะสม มีการเลี้ยงพืชน้ำ เช่น จอก แหน ผักบุ้ง เพื่อเป็นอาหารให้ปลากินพืชและใช้บริโภคในครัวเรือนได้ด้วย

ในการผลิตพืช แปลงข้าว พืชไร่ ไม้ผล จะเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นที่ราบลุ่ม อยู่ใกล้แหล่งน้ำ ดินมีความชุ่มชื้นอุ้มน้ำได้ดี มีการขุดคลองไส้ไก่และฝายชะลอน้ำในพื้นที่สวนผสม เพื่อกักเก็บความชุ่มชื้นให้กระจายในพื้นที่ มีการปลูกหญ้าแฝกเพื่อรักษาฟื้นฟูสภาพดินและกักเก็บความชื้นในดิน อีกทั้งยังเน้นการผลิตพืชอินทรีย์ เนื่องจากพืชผลทางการเกษตรเหล่านี้ทั้งจำหน่ายและนำมาบริโภคเองในครัวเรือนด้วย นายล่อง ปานทอง จึงมีความตั้งใจทำการเกษตรให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดีมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภคสูง

นายล่อง ปานทอง ยังมีแนวคิดในการรักษาสมดุลธรรมชาติ โดยการปลูกไม้ยืนต้น เป็นเกษตรผสมผสาน และวนเกษตร การปรับเปลี่ยนทัศนคติจากพืชเชิงเดี่ยวมาเป็นไร่นาสวนผสมและเกษตรผสมผสานนั้น ใช้เวลานานกว่าจะบ่มเพาะจนสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งนายล่อง ปานทอง ได้นำมำเอาหลักการของในหลวงรัชกาลที่ ๙ เกี่ยวกับป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง มาใช้ในการทำการเกษตรด้วย

"...การปลูกป่า ๓ อย่าง แต่ให้ประโยชน์ ๔ อย่าง ซึ่งได้ไม้ผล ไม้สร้างบ้าน และไม้พืชนั้น สามารถให้ประโยชน์ได้ถึง ๔ อย่าง คือ นอกจากประโยชน์ในตัวเองตามชื่อแล้ว ยังสามารถให้ประโยชน์อื่นที่ ๔ ซึ่งเป็นข้อสำคัญ คือ สามารถช่วยอนุรักษ์ดินและต้นน้ำลำธารด้วย..."

"...สมควรที่จะปลูกแบบป่าสำหรับใช้ไม้หนึ่ง ป่าสำหรับใช้ผลหนึ่ง ป่าสำหรับใช้เป็นฟืนอย่างหนึ่ง อันนี้แจกออกไปเป็นกว้างๆ ใหญ่ๆ การที่จะปลูกต้นไม้สำหรับได้ประโยชน์ดังนี้ ในคำวิเคราะหของกรมป่าไม้ รู้สึกรู้สีกว่าจะไม่ใช่ป่าไม้ จะเป็นสวนมากกว่าเป็นป่าไม้ แต่ว่าในความหมายของการช่วยเพื่อต้นน้ำลำธารนั้น ป่าไม้นั้นจะเป็นสวนผลไม้ก็ตาม หรือเป็นสวนไม้พืชนั้นก็ตาม นั้นแหละเป็นป่าไม้ที่ถูกต้อง เพราะทำหน้าที่เป็นป่า คือเป็นต้นไม้และทำหน้าที่เป็นทรัพยากรในด้านสำหรับเป็นผลที่มาเป็นประโยชน์แก่ประชาชนได้..."

พื้นที่เกือบ ๔๐ ไร่ ที่นายล่อง ปานทอง ทำการเกษตรแบบไร่นาสวนผสมและเสริมด้วยการเพาะปลูกไม้ยืนต้นแบบวนเกษตรนั้น จึงเกิดประโยชน์มากมายไม่เพียงแต่สร้างรายได้อย่างเดียว แต่ยังอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสมดุลให้กับระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมได้อีกด้วย

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

- มีความรู้ความชำนาญในการทำการเกษตรที่ครบวงจร ทั้งด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ จากความสำเร็จในด้านการประกอบอาชีพ มีความเป็นผู้นำ และรู้จักแบ่งปัน จึงเป็นที่ยอมรับให้เป็นปราชญ์ชุมชนด้านการเกษตร และ Smart farmer ต้นแบบ ๒๕๖๓ ของอำเภอทองแสนขัน จังหวัดอุดรธานี

- เป็นนักวางแผนที่ดี ด้วยพื้นฐานหลักคิด ตลาดนำการผลิต เกิดรายได้ทุกวัน ผลผลิตต่อเนื่องสอดคล้องกับความต้องการตลาด มีการออกแบบวางแผนแปลง โรงเรือน อย่างเหมาะสม โดยศึกษาด้านความลาดชันของพื้นที่ ทิศทางแสง ทิศทางลม รวมถึงการจัดการระบบน้ำทิ้งและมูลสัตว์โดยไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และนำกลับมาใช้อย่างคุ้มค่า

- ลดต้นทุนการผลิต พึ่งพาตนเองโดยการผลิตและหมุนเวียนปัจจัยการผลิตที่เป็นทรัพยากรในฟาร์ม
- คิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ เช่น เครื่องฟักไข่ต้นทุนต่ำ โดยการประยุกต์ใช้ความรู้และอุปกรณ์เครื่องมือช่างที่มีอยู่เป็นทุนเดิม ออกแบบคิดค้นเครื่องฟักไข่ต้นทุนต่ำ ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- ทำการเกษตรแบบปลอดภัย ลดการใช้สารเคมี และจัดการศัตรูพืชโดยชีววิธี เช่น การผลิตและใช้น้ำหมัก การใช้เครื่องดักจับแมลงกลางคืนด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ การใช้สารเคมีทางการเกษตรอย่างถูกต้องและถูกวิธี โดยคำนึงถึงการผลิตอาหารปลอดภัยต่อผู้บริโภคเป็นอันดับแรก

- เกิดความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำอย่างยั่งยืน ควบคู่กับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

- มีความภาคภูมิใจในอาชีพ ครอบครัวอบอุ่น นายลอง ปานทอง และภรรยาส่งต่อความภาคภูมิใจนี้ให้กับบุตรชาย ที่ยึดอาชีพทำการเกษตรอย่างเต็มตัว และบุตรสาวที่รับราชการแต่ยังใช้เวลากับครอบครัวในการทำเกษตร

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

- สามารถสร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มเกษตรกรพัฒนาตำบลน้ำพี โดยการรวมกลุ่มเกษตรกรที่มีแนวคิดและกิจกรรม มีวัตถุประสงค์เดียวกันคือ การทำการเกษตรที่ประสบความสำเร็จ มีความมั่นคงทางด้านอาชีพ และภูมิใจในความเป็นเกษตรกรน้ำพี

- แบ่งปันให้ผู้อื่น เช่น แบ่งปันผลผลิตปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก บริการฟักไข่โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
- อุทิศตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม เป็นปราชญ์ชุมชน ช่วยเหลือด้านความรู้ ความคิด ผลผลิต และกำลังทรัพย์ โดยมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้สนใจ หลากหลายรูปแบบเช่น การบรรยาย การสาธิต และร่วมเป็นคณะกรรมการโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร

- เป็นประธานศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ถ่ายทอดความรู้เพื่อให้เกษตรกรที่สนใจนำไปปรับใช้และเกิดผลอันดี

- สร้างพื้นที่สีเขียวให้ชุมชน เป็นแบบอย่างในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นายลอง ปานทอง จัดสรรพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นรูปแบบวนเกษตร ปลูกไม้ป่า ไม้เศรษฐกิจ นอกจากจะเกิดรายได้แล้ว ยังมีส่วนสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

- เป็นนักพัฒนาด้วยบทบาทนักการเมืองท้องถิ่น ที่มีส่วนดูแลความเป็นอยู่ของคนในชุมชน จนเป็นที่ยอมรับในของชุมชน

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

นายล่อง ปานทอง เกษตรกรต้นแบบ สามารถให้คำปรึกษา และให้เกษตรกรที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ที่ ศพก. พร้อมทั้งให้คำแนะนำได้เป็นอย่างดี หากมีปัญหาสามารถส่งต่อให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ เช่น โดยเป็นเครือข่ายเป็นศูนย์เครือข่ายเรียนรู้ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ที่เป็นต้นแบบการปลูกพืชตามความเหมาะสมของพื้นที่ (Zoning by Agri Map) โดยสำนักงานปฏิรูปที่ดินจังหวัดอุดรธานีได้ขับเคลื่อนโครงการดังกล่าวในพื้นที่ของนายล่อง ปานทอง มาอย่างต่อเนื่อง

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

นายล่อง ปานทอง มีความสามารถในการสื่อสารและสร้างการรับรู้เพื่อให้ผู้รับสารมีความเข้าใจ ในภูมิรู้ของตนเอง ผ่านกระบวนการการสื่อสารที่เหมาะสมกับกลุ่ม อาทิติน

การเป็นวิทยากร : สามารถเป็นวิทยากรในด้านเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ ไร่นาสวนผสม และเกษตรผสมผสาน เทคนิคการผลิตพืชที่ตนเองมีความเชี่ยวชาญ บอกเล่าประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง ทั้งปัญหาอุปสรรค จึงมักจะมีหน่วยงานประสานให้เป็นวิทยากรอยู่เสมอ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

การสาธิต : เมื่อมีผู้เข้ามาเรียนรู้ในศูนย์เรียนรู้ฯ นายล่อง ปานทอง จะจัดเตรียมอุปกรณ์พร้อมสาธิตให้เห็นของจริง และเปิดโอกาสให้ผู้มาเรียนรู้ได้ทดลองทำ ด้วยบุคลิกของการที่เป็นคนจิตใจดี มีความเต็มใจที่จะถ่ายทอดความรู้ด้านศาสตร์พระราชฯ ให้ผู้อื่นปฏิบัติตามและประสบความสำเร็จได้เช่นตนเอง

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

นายล่อง ปานทอง เป็นเกษตรกรหัวไว ใจสู้ มีความกระตือรือร้น พร้อมทั้งจะยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น สนใจในนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ กล่าวคือ จะได้รับการพัฒนาตนเองโดยการเข้าร่วมการอบรมถ่ายทอดความรู้และศึกษาดูงานจากหน่วยงานต่างๆ อยู่เสมอ ซึ่งหน่วยงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์รวมถึงหน่วยงานภาคอื่นๆ ได้ให้การสนับสนุนเพื่อเติมเต็มความรู้ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับการทำการเกษตรของตนเองอีกด้วย หน่วยงานที่ร่วมงานสนับสนุนด้านวิชาการ เช่น

- สำนักงานเกษตรจังหวัดอุดรธานี
- สำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัดอุดรธานี
- สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัดอุดรธานี
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเกษตรอุดรธานี
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุดรธานี
- สำนักงานประมงจังหวัดอุดรธานี
- สำนักงานเกษตรอำเภอทองแสนขัน
- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอทองแสนขัน
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอทองแสนขัน

- การศึกษานอกโรงเรียนตามอัยาศัย อำเภทองแสนชั้น
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิติถ์
- องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำพี
- ธนาการเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาทองแสนชั้น

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศวก.) อย่างไรบ้าง

- การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเกษตรของพี่น้องเกษตรกรในพื้นที่ ด้วยการขับเคลื่อนในรูปแบบคณะกรรมการ
- การได้เป็นแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเป็นต้นแบบให้แก่เกษตรกรที่สนใจมาเรียนรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสม

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศวก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศวก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน

นายล่อง ปานทอง มีแนวคิดว่าการทำอาชีพการเกษตรต้องอาศัยเวลา ความขยัน อดทน และที่สำคัญ ต้องแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลาจึงจะอยู่รอด เพราะการเกษตรไม่มีสูตรตายตัว ความรู้ตามหลักทฤษฎีต่างๆ ทุกอย่างต้องมีการทดลอง ฝึกฝน และประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนเอง และที่สำคัญที่สุดต้องยึดหลักความพอเพียงตามคำสอนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ซึ่งนายล่อง ปานทอง มีความเชื่อว่า “คนเรา ไม่ว่าจะทำอาชีพอะไร ไม่ว่าจะทำการเกษตร ก่อสร้าง หรือธุรกิจส่วนตัว ทุกอาชีพทำตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงได้ ทั้งนี้ อยู่ที่การกิน การอยู่ การใช้จ่าย การได้มา ให้เราเล็งว่าจุดไหนสำคัญสำหรับชีวิตที่จะทำให้แย่งลงหรือดีขึ้น แล้วปฏิบัติให้ได้แค่นั้นเอง” และแนวคิดในการมองโลกในแง่ดี ทำให้มีกำลังใจในการทำงาน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) ได้รับความไว้วางใจและการยอมรับ ในการแต่งตั้งให้เป็น คณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เป็นผู้เสนอแนะและให้คำปรึกษาผู้ใหญ่บ้านในการปฏิบัติหน้าที่ ทำหน้าที่บริหารจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาหมู่บ้าน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ได้รับความไว้วางใจและการยอมรับ คัดเลือกให้เป็น คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ทำหน้าที่บริหารกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งตรวจสอบ กำกับ ดูแล และจัดสรรดอกผล รายได้หรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุนหมู่บ้านให้เกิดประโยชน์สูงสุด

กรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลน้ำพี ได้รับความไว้วางใจและการยอมรับจากองค์การบริหาร ส่วนตำบลน้ำพี พิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กตำบลน้ำพี ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีประสิทธิภาพ

ประธานศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศวก.) เริ่มจัดตั้งจากการส่งเสริม ของกรมส่งเสริมการเกษตร ตั้งแต่ปี 2560 โดยเป็นศูนย์เรียนรู้ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการเกษตรให้กับเกษตรกร ผู้สนใจทั้งในและนอกพื้นที่

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

เป็นประธานศูนย์เครือข่ายศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ถ่ายทอดความรู้เพื่อให้เกษตรกรที่สนใจนำไปปรับใช้และเกิดผลอันดี

สร้างพื้นที่สีเขียวให้ชุมชน เป็นแบบอย่างในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม นายล่อง ปานทอง จัดสรรพื้นที่ส่วนหนึ่งเป็นรูปแบบวนเกษตร ปลูกไม้ป่า ไม้เศรษฐกิจ นอกจากจะเกิดรายได้แล้ว ยังมีส่วนสำคัญในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

ด้วยความเชื่อมั่น “เดินตามรอยเท้าพ่อ สานต่อเศรษฐกิจพอเพียง” จากวันที่เริ่มจนถึงวันนี้ความสำเร็จไม่หยุดที่ครอบครัวพอมีพอกิน นายล่อง ปานทอง จะสืบสานและส่งต่อคำสอนของพ่อให้ทุกคนในครอบครัวและในชุมชนได้อยู่ในวิถีพอเพียงที่มีความสุขอย่างยั่งยืนต่อไป

นายล่อง ปานทอง ได้น้อมนำแนวคิดและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวคิดและหลักในการใช้ชีวิต รวมถึงการประกอบอาชีพ “ยึดมั่นในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พัฒนาตามขั้นตอน สอนให้พึ่งพาตนเอง”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

ผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการถอดบทเรียน

๑.๑ เกษตรกรต้นแบบและครอบครัว

๑.๒ เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอทองแสนขัน

๑.๓ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น ศก. , พัฒนาชุมชน

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๒.๑ กระบวนการจัดเวที

๒.๒ การลงพื้นที่เก็บข้อมูล และการสัมภาษณ์

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

๑. กิจกรรมบางกิจกรรมของศูนย์ มีการดำเนินกิจกรรมตามรอบการผลิตหรือปฏิทินเพาะปลูก การสรุปฐานพบว่า บางครั้งมีการเปลี่ยนแปลง บางกิจกรรมมีเพิ่มเติมขึ้นและมีแผนที่จะปรับปรุง

ข้อเสนอแนะ คือ การให้คำแนะนำในการจัดบันทึกของเกษตรกรต้นแบบ การเก็บข้อมูล ทั้งลายลักษณ์อักษรและภาพถ่ายเชิงประจักษ์ เพื่อการสืบค้น และการสร้างเป็นชุดความรู้แก่ผู้สนใจ

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของ ศพก.